

העולם הזה

מחזור גליקסון 8, תל אביב, טלפון 26785
מ.ד. 136. טל. למברקים: "עולמוֹרֵס"
חברות: לאור: העולם הזה בע"מ.
רפול טשה שהם בע"מ, ת"א, טל. 31139
החפצה: דוד סופל ובניה, תל אביב.
המערכת איננה אחריות לתוכן הסודעות.

עורך: הראשי: זווי אבנרי	עורך כתיבה: טילבי קשת
ראש המערכת: שלום כהן	כתב בכיר: אלי תבור
עורך משנה: דוב איתן	
עורך תביעה: זווי	
עורך המערכת: אריה קרו	
חברי המערכת:	
שיע נצור, לוי גלילי, דוד הורוביץ, רותי ורד, אבהם חרטון, יוסף אבר חמדי, אביבה מסן, אבנר פרי, עמוס קינן, שלמה קרו.	

העתון הנקרא ביותר במדינה

2.1.57

השבוע אני כותב לך חגש של הקלה — זה עתה נסתבר סופית כי איש מבין חברי מערכת זו לא יופיע כמועמד בבחירות ל-כנסת הבאה.

בכל ענין הנוגע להופעתו בבחירות, נמצא עתונאי במצב קשה. כאשר עתון אין הוא מעוניין להציג את מועמדותו. עליו להישמר מכל אפשרות שמישהו יתלה רבב באי-תלותו ובאובייקטיביותו. והנה, אם הוא עצמו מועמד בבחירות, טבעי שיימצאו קוראי אים שחשדו במאמרו ויחפשו כחנות במ-קום שאינן.

לכן החלטנו זה מכבר כי כל חבר מערכת המופיע כמועמד, בכל רשימה שהיא, יפ-רוש מן העבודה המעשית בעתון בתקופת מערכת הבחירות. זה היה מובן מאליו. אולם בארץ אשרות כה אכלת מפלגתיות וכה נוחה להפצת חשדות, אין זה פתרון שלם. מאידך, אין העתונאי יכול להתפטר ב-מצפון שקט מחובותיו האזרחיות. דהיינו כעתונאי, הוא קרוב יותר לעניני ציבור מרוב שאר האזרחים. הוא יודע יותר, ואם הוא בעל מצפון, הדברים כואבים לו יותר. מטבע הדברים יתעורר בו הרצון לעשות משהו לתיקון המצב. ובארץ בה קיימת עדיין דמוקרטיה פורמלית, המאבק ליד ה-קלפי הוא אחת הדרכים החשובות.

אין זה נעים לעמוד בין שתי דרישות סותרות אלה. לכן לא יכולתי שלא לשמוח ב-אופן אישי כאשר נפלה ההכרעה הסופית כפי שנפלה. כל עוד היה חשש כי אני עצמי אהיה מועמד באחת הרשימות, הייתי מוכרח להתאפק ולהביע דעות מסוימות, פן ייחשב לי הדבר כנסיון להתקף מתחרים. עתה, כשאני חוזר אל החופש, נעלמת מיג-בלה זו. והאמן לי, זו הרגשה טובה.

עוד הערה פילוסופית קטנה: חוץ מכל שאר הגורמים, חייב אדם להתגבר על רגש של סלידה כשהוא נכנס לזירת הבחירות. אנשים בעלי רגש אסתטי יחסו מאוד לפני שיקפצו קפיצה זו לתוך מה שנראה להם בהכרח כים של רפש. ואילו הסיפוס הפופך — ההרפתקן, הדמגוג או השארלאטן הסר-ליטי — חופשי מעצורו נפשי זה.

מכתבים

מלח על הפצעים
הריני מצרפת צ'פ ע"פ 50 ל"י למשפחות עצורי ואריס"ליב.

אלמונית, ניריורק
... היה ברעתי עוד בשבוע שעבר לשנר תרומה למשפחות עצורי וארי ס"ב, אך בתוך שרדות החיים שכחתי לעשות זאת. בא גליון העולם הזה של השבוע ומדור מכתבי הקוראים מכיר לי את חובתי.

הנני מצרף בזה המאה ע"פ 10 ל"י כתרומה צנועה למשפחות העוררות. מ. ע., תל אביב

השופטת החיפאית זורה רק מלה על מפעלי נר... במקום להרגיע את המחפשים, שלא התפרעו כלל, היא מסיסה לזרות על מפעלינו האנושים מלה ומסי... אל נא יחר אפר, ושופטת יקרה, אנו נשאר נאמנים למדינה למרות צבע עורנו.

יוסף אסולין, מגדל אשקלון
מרחוק אני רוצה לציין לשבח את אומן לכבד בפרסום בפרוטרוט את המאורעות שחלו לאחרונה בארץ. נילינים לי כאן את האמת הכאובה שלא יכולתי לשאבה מהעתי-נות היומית.

יהודה דב רוט, ניריורק
ברצוני לענות לשלמה בן שחר שניבא כי בן הרוש יעמוד בראש שחיטה נגד האישני

בחברה דמוקרטית, מצב זה נושא בחובו סכנה מוחשית. כי החיים הפוליטיים הופי-כים בצורה זו למסגרת, המעבירה רק את הטיפוסים הפחות חיוניים. נוצר החזיון של שלטון העם בידי אותם האנשים שאינם בוחלים מפני שום דבר, המצטיינים בעורך של קארייריזם אישי ובגרעון של מחשבה רצינית.

חוליה מיוחדת של העולם הזה מטפלת עתה במערכת הבחירות, מתוך נסיון להביא לפניך תמונה אובייקטיבית ובהירה ככל ה-אפשר של התפתחות דעת הקהל ודעת המפלגות.

הקפי הנסיונית המשיכה השבוע בפעו-לתה, ותוצאותיה המאלפות מתפרסמות ב-עמוד 5. כבר פרסום תוצאות הנסיון ה-ראשון, לפני שבוע, עורר התעניינות כללית במרכזי המפלגות השונות. ניתוח מפורט של תוצאות אלה, בהתאם למיגבלות ול-הנחיות שפירטתי במקום זה בשבוע שעבר, גרם לכמה שינויי הערכה רציניים.

כדי להעלות את פעולת הקלפי הנסיונית מעל לכל ספק, הריני מציע הצעה למרכזי המפלגות: כל מרכז המעוניין בכך מוזמן בזה לשגר משקיף משלו, שיהיה נוכח הן בשעת ההצבעה ליד הקלפי, והן בשעת מיצן הקולות במערכת.

הקלפי הנסיונית היא רק חלק מכיסוי המערכת. חלק אחר הוא ראיון ראשי המפ-לגות, בידי כתב מיוחד שזה תפקידו ה-עיקרי בתקופת המערכת. אחרי שפירסמנו בשבוע שעבר את הראיון עם מוזכר תנועת חרות, מופיע בגליון זה הראיון עם מנהיג הציונים הכלליים, יוסף סרלון. אני מקהה שעד הבחירות נספיק לשמוע את דבריהם של דוברי כל המפלגות.

הזמנה זו, כוללת, כמובן, גם את מפא"י. כאשר פנה הכתב השבוע אל מרכז מפלגה זו נתקל בסירוב. אחרי התלבטות מסוימת, חל אדם נבון יבין שזו החלטה מפשית, שתזיק רק למפא"י עצמה. מוטב לעסקני מפלגה זו להרהר על כך שנית.

ההזמנה נשארת פתוחה.

זים (העולם הזה 1142). שלמה בן שחר, מנהיג השחיטה באשכנזים שמו ניסח מן העולם כבר ב-1945. זהו אותו מנהיג שעם עמו רוצים מנהיגו האשכנזים לעשות את עיסקת הנשק.

בן הרוש הוא רק דורש צדק והיטול האפלייה העדתית.

מרגלית כמן שחמן, ירושלים

הקרן הקיימת לעד
הדהימו אותי הנילוויים שלכם נגד העומ דים בראש הקרן הקיימת והעולם הזה (1142). כאדם שבהל לתרום לקופסה הכחולה מאז נן הילדים, ירדתי מזה זמן כי משהו אינו כשורה כמה שמסתתר מאחורי אותה קופסה, אולם כמאן ועד שעוררתי כזו...

אריה בן מנחם, תל אביב

... אין שום תועלת בפרסומים. כאדם שעמד לבדו מול משפחת וויץ אני יכול לברר לכם את מה שידוע לכל תינוק במדינה: הקרן הקיימת — קיימת לעד! קורא, חיפה

כיצד סירר את אביו ורכש מכונת שאפילו ביגוי לא נסע בה אז...

... כיצד ידע כתבכם מה עשה אותה שעה עמיהוד נור בארנטינה?

שושנה לב, בני ברק
כתב העולם הזה התקשר סלפונית עם אשתו של עמיהוד, בסאו פאולו, שמע ממ-נה את כל הפרטים.

מגדל רפטיש
צדק העורך כשכתב במאמרו "ארום ושי-חור" (העולם הזה 1140) כי המרד בוארי סליב פרץ בגלל מניעים דומים שהביאו את מהפכני צרפת לפני יותר מ-150 שנה לכבוש את הבספיליה הפארוסאית. אוי אפטר להבין את מה שמתארע בשבועות האחרונים בישראל בלי לראות את ההבדל הנורא בין המעמד הוותיק, המסודר, לבין הוילפטרולטריון, המחנכש בשכונות העוני ועיירות הפיתוח.

יהודה אזולאי, חיפה
לא הרגל השחור-ארום יהודי לרגלם של כל המקופחים בישראל. קיים דגל אחר, דגל ארום ועליו הרשש ומטש — דגל המפלגה הקומוניסטית שישלחם על המרחב כולו, באם המצב הקיים ימשך כמו שהוא... ע. פיטוי, קרית ביאליק

שליחת הזכות
ועדת הבחירות המרכזית קבעה את השמיני בספטמבר כמועד ה-אחרון להגשת רשימת מועמדים לכל קבוצה חדשה המבקשת לה-גיש רשימת מועמדי נשים ליחיד להחתימה את רשימתה עלידיה 750 בוחרים. והנה זה היום לא הכינה ועדת הבחירות המר-כית את מופסי הפני-קיים, אשר בהם על מנישי הרשימה לחתום את שמותיהם. באופן כזה הוא עלולה לשלול מקבר צות אלה את האפ-שרות להגיש רשימת מועמדים. האם דבר זה נעשה בכתובות?

א. זכרוני, מזכיר הכח השלישי, תל אביב

לקח נהג
מדוע קורות כל תאונות הרכבים הגורשות את כותרות העיתונים בפצעים והרוגים? המשבוב: אין לנתני ישראל ידיעה אלמני סרית כנהנות. הם ילמדו זאת אולי לאחר שילמדו את הקס המאמים. אני מציע למשי-טרת ישראל, למשרד המשפטים, למשרד החתבורה, שימליצו להוקם את החוק הבא: יש להעניש סמכות לכל שוטט בתפקיד או שלא בתפקיד להפקיע את רשיון הנהגות של נהג העובר אפילו עבירה קטנה כלשהי. השוטר יצייר את הנהג כסופס הממיר לו לנסוע עד ביתו ויורא. רק בית משפט יוכל להחזיר לאותו נהג את רשיונו...

נהג רכב פרטי, ש. דרוזנטל, נתניה

מה נמאס למו?
זרועותי מ, אלה מסעות רומייה" (העולם הזה 1142) בו תיארת בצורה נוקבת פד-שה של אפלייה בה נתקלה אשה תמניה שיצאה לחוץ-לארץ בתכרת נשים כבודות "לכנות".

נשים אלה הסרות כנראה כל הנוד אלמנטרי, מה שנובל ממש בפעו. אין בכלל ביטוי לחוסר התחשבות בזולת. התי-נהגות על נשים אלה היא נעם סרטני וכאו טמון סוד הסיוד והאפלייה העדתית. הן אינן ראויות להיות מרות ואחיות בישראל. סכנה לתת להן להמשיך בעבודתן הנכבדת, לי באופן אישי אין כל אימונ-ברשתו המוסרית.

וכמה מלים על כותב שורות אלה: אני כבן 34, ילוד רומניה וותיק בארץ. שונא תכלית שנאה אפלייה נזעית ועדתית.

מנחם דגון, רמת-גן

... מדוע הדבקתם צביון ערתי-פוליטי לפרשת מסעות רומייה? דווקא העדה התי-מנית היא האחודה ביותר על כל תושבי ישראל... אני משוכנע כי כל מה שקרה קרה רק על סמך אופייה האישי של הנוגעת בדבר...

א. ר, חיפה

מציילו מנרלי מוכר ספרים לא היה מצליח להעלות אפומיה קצרה כזו כמספר שורות בה מצומצם. מעותה של רומייה: לני סוע לחוץ-לארץ עם ישראלים. מה הם לא נמאסו לה כבר פה?

תימני, גבעתיים

דם על הכותל
אני ילוד הארץ ושיוד לרור אשר ישותו היהודית קשורה בארץ ורק בארץ. אינני דתי ואף מעם לא כקתי בבית כנסת, בכל זאת אני מרגיש עצמי יהודי וקשור בכל דבר יהודי. השנה ביקרתי ב'ב' באב על הר ציון, לפי עצת חברי מירושלים. מה שראי-תי שם עשה עלי רושם עמום וזר. אינני מאמין ב,סמכות קרואים", או "ארץ הקדש" דש אשר הובסחה לנו על-ידי האלהים" כביכול. מה שראיתי שם היו כל מיני יהודים, דים, שישבו על הארץ וקראו קינות שאפילו לא הבינו את תוכנן.

אולם שמעתי דברים נוספים. בין הקהל שעלה על מצבה הכית, לחפש את מקום הכותל המערבי, נשמעו קולות כי כבר הגיע הזמן להשחרר את העיר העתיקה, לכבוש את הברזן, שכן וערים אחרות. לא יכולתי לה-בין אותם ואת מחשבותיהם. הלא כל מקר-מות אלה נמצאים מחוץ לגבולות ישראל. באיזה זכות אנו יבולים לכבוש אותם בכה ולרצות את יושביהם? האם העובדה שלפני אלפי שנים עמד באותו מקום בית המקדש מכיחה אותנו לשפוך את דמנו? אורי חיים, רעננה

אזכרה למשורר

לרגל מלאת 25 שנה למותו של הסופר והמשורר האנטישמי קשה לי לשכוח את הפתנם המפורסם שלו: "אני שונא את הערבים מפני שהם דומים לספרדים". האם יכול מישהו להשבע כי אימרה זו לא אציתה לפני חודש את ואדי סליב?

י. יצחק, אור יהודה

דוסקים את הירושלמים!

נרמה לי כי נם במערכת העולם הזה קיימת אפלייה — לגבי ירושלמים. במש"אל "אנחנו נכרים, אנחנו" אני מתערב שאין אף אחד מהנשאלים ירושלמי. הצבתם קלמי לניסיון ופסתחם על ירושלים... רחלי קוב, מה קרה לכם? אנו תושבי הבריה מכל החוגים השייכים למשפחת העולם הזה מתחננים: אל תשכחנו!

יצחק בריכובבא, ירושלים

טיול חיים
הזכרתם כמה פעמים בעולם הזה את המונח פלונות הפועל. כאדם הנמצא בתוך תוכם של העניינים, הרשו לי למסור מספר פרטים העלולים לשפוך אור על מהות פלונות אלה.

הפלונות שלנו בחולון טונה 30 חברים. כולם, על סהרה עעירי ספא"י בחולון. מס-רתה המוצהרת: לשמור על הסדר בעת אבי-פוט מנהיגי ספא"י בעיר, או בכל מקום ששם ירשו. מימון ותקציב חברי הפלונה הוא על חשבון מרכז הפועל שבוועד הפועל של ההסתדרות — והוא אינו קטן.

השבוע למשל עורכים כל חברי הפלונה טיול למטבה עם בנות זוגם. יעד נבחר במ-קום — חוות מצ"ט — ובידור, הכל, כלכלה ודמי נסיעה, על חשבון המרכז. כן נרכש פת לאחרונה ציוד חברי הפלונה, כולל רובי ציד לאמונים, גם הוא על חשבון המרכז. הכלליות של ההסתדרות אינה צריכה להפ-חיד; הפעולות כולן נערכות בבית מפא"י בחולון.

אחד מחברי הפלוגה, חולון

למה לפאריס?
המסריפטיזו בא לתל אביב" (העולם הזה 1141) הרס אותי. לדעתי, חתיכה כמו הרווארוס הוז צריכה להופיע כפאריס. בתל אביב מסוגל עוד איוה חר מועצה דתי לטרור אותה...

אורי זוהר, חולון

פעם הסברתם מהי פורנוגרפיה. חוששני כי את המסריפטיזו" אפטר לכלול במונח פורנוגרפיה... מילא, זיהו רודו אחת לשי-לושה שבועות. עוד אפטר לסכול, אבל מסריפ כזה אחיו עוד מעורים כמו ואדי סליב...

דן חת, הר הכרמל, חיפה

... למה לנסוע לפאריס? עכשיו כבר לא חסר כאן כלום.

רבקה הלל, ירושלים

נישואין לדא עירבון
כלי טורא וללא כל משוא פנים אני מצ-הירה: יהודית המארי, האשה שסייעה למוני יצחק להשתחרר מ-ככלי נישואיה הלא-מסודרים (העולם הזה 1142) ראוייה לזכות בתואר אשת פופת שלכם. אני עוקבת מזה שנים רבות אחרי פועליה של אשה לא צעירה זו, והייתי יכולה לספר לכם סיפורים רבים על מעלליה, במשובבה נחשלת כמלכם מתנוססת דמותה של המארי כמגדול לכל אתון נשים חשוכות-גורל, החייבות להלחם לא רק בהסכמה האילמת של החברה האפנדית ובכלליהן כדי להשיג חופש ושויון זכויות. יהודית המארי סיי-עה לנשים אלה לנצל את החוק לטובתן ורבות מהן, כסוני, השיגו את אושרן דר-כה...

קוראת קבועה, תל אביב (מקודם מלבב)

המארי
על ההכרה האפנדית ובכלליהן כדי להשיג חופש ושויון זכויות. יהודית המארי סיי-עה לנשים אלה לנצל את החוק לטובתן ורבות מהן, כסוני, השיגו את אושרן דר-כה...

קוראת קבועה, תל אביב (מקודם מלבב)

היכונו לנשף בחירת

מלכת המים 1959

אשר יתקיים ביום החמישי, 3.9.59, בשעה 9.30 בערב, באמפיתיאטרון רמת-גן, (נגד אכרסנים) בו תבחרנה המלי-כה ובגנותיה בבחירות יהודי-רות עלידי קהל הנוכחים. (ראה פרטים בעמוד 20).

ביאליק

הזכרתם כמה פעמים בעולם הזה את המונח פלונות הפועל. כאדם הנמצא בתוך תוכם של העניינים, הרשו לי למסור מספר פרטים העלולים לשפוך אור על מהות פלונות אלה.

הפלונות שלנו בחולון טונה 30 חברים. כולם, על סהרה עעירי ספא"י בחולון. מס-רתה המוצהרת: לשמור על הסדר בעת אבי-פוט מנהיגי ספא"י בעיר, או בכל מקום ששם ירשו. מימון ותקציב חברי הפלונה הוא על חשבון מרכז הפועל שבוועד הפועל של ההסתדרות — והוא אינו קטן.

השבוע למשל עורכים כל חברי הפלונה טיול למטבה עם בנות זוגם. יעד נבחר במ-קום — חוות מצ"ט — ובידור, הכל, כלכלה ודמי נסיעה, על חשבון המרכז. כן נרכש פת לאחרונה ציוד חברי הפלונה, כולל רובי ציד לאמונים, גם הוא על חשבון המרכז. הכלליות של ההסתדרות אינה צריכה להפ-חיד; הפעולות כולן נערכות בבית מפא"י בחולון.

אחד מחברי הפלוגה, חולון

למה לפאריס?
המסריפטיזו בא לתל אביב" (העולם הזה 1141) הרס אותי. לדעתי, חתיכה כמו הרווארוס הוז צריכה להופיע כפאריס. בתל אביב מסוגל עוד איוה חר מועצה דתי לטרור אותה...

אורי זוהר, חולון

פעם הסברתם מהי פורנוגרפיה. חוששני כי את המסריפטיזו" אפטר לכלול במונח פורנוגרפיה... מילא, זיהו רודו אחת לשי-לושה שבועות. עוד אפטר לסכול, אבל מסריפ כזה אחיו עוד מעורים כמו ואדי סליב...

דן חת, הר הכרמל, חיפה

... למה לנסוע לפאריס? עכשיו כבר לא חסר כאן כלום.

רבקה הלל, ירושלים

נישואין לדא עירבון
כלי טורא וללא כל משוא פנים אני מצ-הירה: יהודית המארי, האשה שסייעה למוני יצחק להשתחרר מ-ככלי נישואיה הלא-מסודרים (העולם הזה 1142) ראוייה לזכות בתואר אשת פופת שלכם. אני עוקבת מזה שנים רבות אחרי פועליה של אשה לא צעירה זו, והייתי יכולה לספר לכם סיפורים רבים על מעלליה, במשובבה נחשלת כמלכם מתנוססת דמותה של המארי כמגדול לכל אתון נשים חשוכות-גורל, החייבות להלחם לא רק בהסכמה האילמת של החברה האפנדית ובכלליהן כדי להשיג חופש ושויון זכויות. יהודית המארי סיי-עה לנשים אלה לנצל את החוק לטובתן ורבות מהן, כסוני, השיגו את אושרן דר-כה...

קוראת קבועה, תל אביב (מקודם מלבב)

המארי
על ההכרה האפנדית ובכלליהן כדי להשיג חופש ושויון זכויות. יהודית המארי סיי-עה לנשים אלה לנצל את החוק לטובתן ורבות מהן, כסוני, השיגו את אושרן דר-כה...

קוראת קבועה, תל אביב (מקודם מלבב)

היכונו לנשף בחירת

מלכת המים 1959

אשר יתקיים ביום החמישי, 3.9.59, בשעה 9.30 בערב, באמפיתיאטרון רמת-גן, (נגד אכרסנים) בו תבחרנה המלי-כה ובגנותיה בבחירות יהודי-רות עלידי קהל הנוכחים. (ראה פרטים בעמוד 20).

העולם הזה 1143